

været under Militærtjenesten. Men som sagt, jeg skal meget gerne søge Sagen yderligere oplyst og dernæst se, om man kan komme til et andet Resultat end det, man hidtil har anset for at være rigtigt.

Der er dernæst Andragendet Nr. 117, nemlig fra Bestyrelsen for Interessentskabet Damsholte—Hodsager Mergelbane om Eftergivelse af Banens Gæld til Statskassen. Det forbavser mig slet ikke, naar disse Andragere samtidig med, at de komme med dette Andragende om Eftergivelse af Gælden, føle sig forpligtede til at sende Lovgivningsmagten deres dybtfølte Tak for, hvad den hidtil har gjort for Egnen, thi det er ganske vist ikke saa lidt. Interessentskabet fik i 1878—79 et Laan paa 102,400 Kr. til Anlæg af Banen, og dette Laan var rentefrit, ligesom det skulde være afdragsfrit i en Aarrække. Imidlertid betalte Interessentskabet for Banen ingen Afdrag, og man kom da til Rigsdagen ved Behandlingen af Finanslovsforslaget 1889—90 for at søge en nærmere Ordning af dette Forhold. Man blev da enig om at eftergive et Beløb af 67,400 Kr. af det Laan, Interessentskabet havde faaet, hvorefter der kun blev til Rest 35,000 Kr. Men det var ganske vist saa ogsaa Mening, at disse 35,000 Kr. skulde betales. Hidtil er der i Afdrag paa dette Laan kun betalt 7,700 Kr., saa at der altsaa resterer 27,300 Kr.

Jeg har ved den foreløbige Undersøgelse af denne Sag ikke kunnet komme til den Opfattelse, at der er nogen som helst Grund til at eftergive dette Beløb. Jeg skal derhos bemærke, at for dette Laan er Ringkøbing Amtsråd og Amtskommune Selvskyldnerkautionist, saaledes at Staten i alt Fald har god Selvskyldnerkaution for Laanet. Det forekommer mig, at der ikke er nogen rigtig Rimelighed i, at det skulde ende med, at Staten har anlagt denne Mergelbane og derfor betalt 102,400 Kr. med Fradrag af de 7,700 Kr., som Interessentskabet har tilbagebetalt. Det forekommer mig at være et meget urimeligt Resultat, især hvis man tillige endte med at lade Interessentskabet disponere over de Aktiver, der endnu ere tilbage af Mergelbanen, som dog altid har nogen Værdi, ligesom Interessentskabet ogsaa synes at have en Kapital paa 4 à 5,000 Kr., som det har udlaant til andre, men som det jo ogsaa ejer. Vel kan det være, at der paa den anden Side ogsaa er Passiver, det skal jeg ikke udtale mig nærmere om, men i alt Fald skal der gøres noget i denne Sag, kan det ikke

gøres paa Grundlag af det, der foreligger, men saa maa der ske en nærmere Undersøgelse af Sagen, og det er jo ogsaa Udvalgets Mening. Jeg kan derfor svare, at naar man vil henvide Sagen til Finansministerens Undersøgelse, saa skal denne Undersøgelse blive anstillet; men hvad der kommer ud af denne Undersøgelse, skal jeg ikke have nogen Mening om. Det skulde imidlertid forbavse mig, om det skulde ende med, at man eftergiver Gælden.

R. Nielsen: Jeg takker det ærede Finansudvalg for den Indstilling, det har gjort under Nr. 117, og kan for saa vidt ogsaa rette en Tak til den højtærede Finansminister, som i alt Fald, saa vidt jeg forstod ham, vil lade Sagen nøje undersøge. Paa den anden Side skinnede der meget lidt Velvilje, syntes jeg, maaske for lidt Velvilje gennem den højtærede Finansministers Udtalelse. At de opgivne Tal ere rigtige, skal jeg indrømme, lige saa vel som der kan være Grund for Statskassen til at gøre saadanne Betragtninger gældende, som den højtærede Minister gjorde. Men der er et Moment, som man ikke maa undlade at tage med i Betragtning, og det er dette, at Interessentskabet jo ikke selv har været i Stand til at undersøge Mergellejet, hvorfra Mergelen tages. Disse Undersøgelser have været foretagne af Hedeselskabet, der jo staar i nogen Forbindelse med Staten, og jævne Folk, der ikke have Kendskab til disse Mergellejer, have altsaa maattet gaa ud fra, at Hedeselskabets Undersøgelse var til at stole paa. Imidlertid har det vist sig i de sidste Aaringer, at den foretagne Undersøgelse ikke har været tilstrækkelig grundig. Midt i Mergellejet har man jo stødt paa en meget stor Sandknude, og uden om denne Sandknude findes der kun et meget tyndt Lag Kalkmergel, men en stor Mængde Sandmergel, hvis Fjernelse er meget vanskelig, og hvis Salg i det højeste kan dække Udgiften til Transporten. Hvis man, som man forudsatte, havde fundet et saa fyldigt Leje som angivet efter den foretagne Undersøgelse, vilde Interessentskabet have været i Stand til, saaledes som man begyndte i de sidste Aaringer, at afdrage Gælden og vilde ikke have haft nødvendig at komme med Andragende som det foreliggende. Nu skal jeg ikke paa Andragernes Vegne forlange, at denne Undersøgelse skulde føre til en fuldstændig Eftergivelse af Gælden, men det, jeg skal henstille til den højtærede Minister i Krafft af denne Indstilling — idet jeg gaar ud